

Pirkkalan ympäristöyhdistys ry.  
 c/o pj Veikko Hahmo  
 Hermannintie 33  
 33960 PIRKKALA  
 puh 0400 630 275  
 email pirkkalanymparistoyhdistys@gmail.com

MIELIPIIDE (lisäys)



Pirkkalan kunta, Maan käyttö, Yhdyskuntalautakunta  
 Saapastie 2, Kauppakeskus Veska  
 33950 PIRKKALA  
 kirjaamo@pirkkala.fi

### Vähävaitin asemakaavan laajennus (nro 244) OAS

Pirkkalan ympäristöyhdistyksen hallitus on päättänyt jättää 13.10.2017 antamaansa mielipiteeseen seuraavan lisäyksen:

Koska kyseessä on Pirkkalan yksi monimuotoisimmista luonnonalueista, olisi moottoritien eteläpuolen kokonaisuuden hallitsemiseksi mielestämme tärkeää ensin päivittää yleiskaava ennen mahdollista asemakaavatyötä. Tässä yleiskaavassa yhteensovitettaisiin asutus, teollisuus sekä luonto- ja virkistysarvot.

Kunnan vastineessa ensimmäiseen mielipiteeseemme kerrotaan, että Pihtikorpi ”on jäämässä rakentamisen alle” ja että ”Pihtikorven läpi lähteestä valuvia vesiä pidettäisiin putkitetusti virtaavina”. Ottaen huomioon, että nyt käsiteltävänä oleva kaava on vasta OAS-vaiheessa, tuntuvat ko. päätökset mielestämme ennenaikaisilta ja asettavat koko kaavaprosessin outoon valoon. Herää myös kysymys, onko putkitus osa kaavoitusta. Alue on tutkittava vesitaloudellisesti hyvin tarkkaan; putkittaminen voisi aiheuttaa laajalti vahinkoa luontoon. Ei pelkästään Jasperinojan.

Kaavaselosteen mukaan kaavan erityisenä tavoitteena on säilyttää Jasperinojan varren lähiympäristö luonnonalaisena virkistysalueena. Tätä tavoitetta tukisi alueelle tehtävä luontoarvojen tarkka kartoitus. Epäilemme alueella olevan **luonnonsuojelulain turvaama luontotyyppi eli tervaleppäkorpi**, jonne ei saa rakentaa eikä vesitaloutta muuttaa. Alue sijaitsee suurimmalta osaltaan maakuntakaavan virkistysalueella. Vaikka alueen vieressä ja osittain sen halki on pitkään kulkenut enduroreitti, niin luonnon erityispiirteitä se ei ole onnistunut pilaamaan. Esim. pyy pesi viime kesänä 5m päässä reitistä.

Luonnonsuojeluasetuksessa (luku 4, §10) määritellään tervaleppäkorpi: ”... jotka ovat luhtaisia tai lähteisiä ja joissa valtapuuna on tervaleppä ja aluskasvillisuutena mättäillä on hiirenporrasta, neivamarretta tai muita suuria saniaisia. Väliköpinnoilla kasvaa luhtakasveja, useimmiten vehkaa ja kurjenmiekkää.” Kuva kaava-alueelta. Tervaleppäkorpia ovat suojelleet esimerkiksi Tampereen ja Valkeakosken kaupungit täällä Pirkanmaan II vyöhykkeen lehtoalueella.



Ympäristöyhdistys pyytää, että luontokartoitus tehtäisiin tällä kertaa riittävässä laajuudessa, huomioiden mm. lepakot ja niiden mahdollinen talvehtiminen pirunpellossa (pirunpelto voi myös olla geologisesti arvokas kohde), Jasperinojan harvinaiset kasvit, tervaleppää kasvava korpi sekä liito-oravan esiintyminen. Tutkimukset pitäisi suorittaa oikeaan aikaan vuodesta (huomioiden eri lajien havainnointiajat) ja päätoimenaan luontokartoituksia tekevän yrityksen toimesta. Luontokartoituksen tuloksena pitäisi saada kaavoitusta varten

kannanotto Jasperinojan ympärille jätettävän virkistysalueen laajuudesta, suojeltavista luontotyypeistä ja lajeista sekä alueen vaatimista ekologisista yhteyksistä, joista on jäljellä enää itään eli Pihtikorven suuntaan oleva. Lisäksi hydrologin kannanotto siitä miten Jasperinojaan laskevan veden määrä ja laatu pystyttäisiin pitämään ennallaan sekä rakentamisen aikana, että alueen valmistuttua. Näin tehtynä luontokartoitus palvelisi kaavoittajan pyrkimyksiä Jasperinojan laakson säilyttämisestä luonnontilaisena ympäristönä. Ympäristöyhdistys toimittaa tarvittaessa oppaan paikalle.

Alueella on myös vanhaa korpimetsää, jossa on runsaasti vanhoja suuria kuusia, kilpikuori mäntyjä ja lahopuuta sekä harvinaisia **pullokuusia**. Pitkään käsittelemättömänä ollut alue on runsaan sammalen peittämä. Alueella havaintoja pohjantikasta. Alue tulisi säilyttää luonnontilaisena. Se myös sijaitsee todennäköisesti kokonaisuudessaan maakuntakaavan virkistysalueella.

Kaava-alueesta on aiemmin tehty kaksi tutkimusta, joista vanhempi Kari Kortteen tekemä on 14-vuotta sitten tehty. Siton myöhemmin vuonna 2011 tekemä nojaa Kari Kortteen tutkimukseen. Korte mainitsee tutkimuksessaan, *ettei ehtinyt paneutumaan riittävästi Jasperinojan kasvillisuuteen, josta epäili löytyvän myös erittäin harvinaisia kasveja. Myös lepakkotutkimuksen hän mainitsee puuttuvan. Korte toteaa myös, että tutkimus on tehty mm. kasvillisuuden ja liito-oravien havainnoinnin kannalta väärään vuodenaikaan.* Kuitenkin hänen ja myöhemmin Siton tutkimuksissa on liito-oravahavaintoja. Havainnot ovat yllättäen lähes kaikki enduroreitien varrella. Silti päätelmä liito-oravan hakeutumisesta enduroreitien varrelle on mielestämme väärä.

Pihtikorpi on lähdepohjaista aluetta, jossa kaava-alueen itälaidassa olevan lähteen lisäksi on paljon kosteikkoa ja lähdelouhikkoa. Ainakin keväisin kuulee ja näkee veden virtaavan maan alla ja kivien välissä. Pihtikorpi on Jasperinojan laaksole tärkeä ekologinen yhteys itään kohti Pulkajärven NATURA aluetta, jonka kanssa se muodostaa ”*laajan ekologisen kokonaisuuden*” (lainaus Kari Kortteen luontoselvityksestä). Pihtikorven lähde ja siitä alkunsa saava puro ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta korvaamattomia. Puhdas lähdevesi on lisäksi arvokas ja vähenevä luonnonvara. Pihtikorven merkitys Jasperinojan laaksole on kasvanut muun lähialueen jouduttua jo rakennusmaaksi tai teiden vuoksi eristykseen. Näemme alueen luonnonarvon olevan paljon suurempi kuin sen arvo tonttimaana. Yleiskaavan puuttuessa kaava-alueen tulevaisuuden kokonaisarviointi on nyt mahdotonta, sillä lähialueiden tulevaisuus vaikuttaa tähän kaava-alueeseen merkittävästi.

Esitämme, että tutkittaisiin Pihtikorven hyödyntämistä puhtaiden hulevesien käsittelyssä. Käsittääksemme se voisi soveltua ns. hulevesialtaaksi, josta vedet laskisivat luonnon ojiin Pihtikorvessa. Tämä toimisi luonnonmukaisena biologisena veden puhdistamana ja järviin laskisi puhtaampia hulevesiä. Tämä olisi todellista luonnon **ekosysteemipalvelua** kunnalle ja samalla alue jäisi luonnontilaisuudeksi metsässä liikkujille. Ja alue jäisi myös palvelemaan luonnon monimuotoisuutta. Hulevesien putkittaminen pilaisi Jasperinojan veden ja sitä kautta luonnon herkimät kohteet.

Kaava-alueen kaakkoisosa ulottuu Kurikkakallion laelle, jossa kulkee Pirkkala-Seuran suosittu luontopolku. Polku noudattelee vanhoja kylien rajalinjoja. Polun varrella on useita isojaon aikaisia rajapyykkeitä (1700-1800-luvuilta). Voisi olettaa siinä kulkeneen ennen isojakoa vielä paljon vanhemman rajalinjan sekä myös ikaikaisen metsästäjien ja eränkävijöiden käyttämän polkureitin. Näemme sillä olevan myös siis historiallista arvoa. Tämä suosittu luontoalue tulisi jättää kaavassa virkistysalueeksi. Myös mahdollinen rakentaminen sen lähialueelle tulisi tehdä siten, että se jäisi kallion laen alapuoliseen laaksoon, jolloin se ei visuaalisesti häiritse luontokokeuksia eikä tuottaisi meluhaittaa alueelle.

Jasperinojan laaksoa voisi hyvän sijaintinsa ja laajan lajistonsa vuoksi hyödyntää tulevaisuudessa myös **opetuskohteena**. Tästä myös Kari Korte mainitsee omissa luontokartoituksissaan. Myös Pirkkala-Seuran luontopolku soveltuisi samaan käyttötarkoitukseen. Näistä kahdesta voisi tulevaisuudessa rakentaa ko. tarkoitukseen soveltuvan kokonaisuuden.



Kuvassa Pirkkalan ainoa ja geologisesti arvokas pirunpelto, joka sijaitsee Pihtikorven lähteen vieressä.

Pirkkalan ympäristöyhdistys ehdottaa, että kaava-alueen Jasperinoja ja sitä kohti laskeva laakso tervaleppäkorpineen jatkuen Pihtikorven valuma-alueelle (sisältäen lähteikön sekä pirunpellon) suojeltaisiin luonnonsuojelulain mukaisesti **luonnonsuojelualueeksi** tai vähintään merkittäisiin **-luo-** merkinnällä (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue). Tämä alue kuuluu Pirkkalan **avainbiotooppien** verkostoon, joka on todella harva ja joista jokainen tulisi säilyttää. Ne ovat osa meidän biologista pääomaamme tuleville sukupolville. Luonnon voi tuhota vain kerran ja peruutuspainiketta ei ole.

Pirkkalassa 5.1.2018

Pirkkalan ympäristöyhdistys ry

*Veikko Hahmo*  
Veikko Hahmo  
puheenjohtaja

*Pirkko Huovila*  
Pirkko Huovila  
sihteeri



tervaleppä, halkaisija yli 50cm



Pullokuusi metsää



tervaleppiä